

การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
การควบคุมสินค้าที่มีส่วนประกอบของ
แร่ใยหิน และมาตรการบังคับใช้กฎหมาย

25 พฤศจิกายน 2553	1
1.1) โครงการและกำหนดการประชุม 1.2) บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการควบคุมแร่ใยหิน	

โครงการประชุมสัมมนา
เชิงปฏิบัติการการควบคุมสินค้าที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหิน และมาตรการบังคับใช้กฎหมาย

ดำเนินการโดย

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานนายกรัฐมนตรี
แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค

วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๓

ณ ห้องมิราเคิล แกรนด์ AB โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันได้มีการใช้แร่ใยหินชนิดโครโซไทล์เป็นส่วนประกอบในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น กระเบื้องมุงหลังคา กระเบื้องยาง เบรก คลัตช์ ไม้ฝา เป็นต้น และได้มีข้อมูลทางวิชาการสนับสนุนว่า การสัมผัสกับแร่ดังกล่าว อาจก่อให้เกิดมะเร็งและโรคปอด เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับความปลอดภัยจากผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหิน คณะกรรมการว่าด้วยฉลากจึงได้อาศัยมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๑ กำหนดให้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก ซึ่งต้องระบุข้อความคำเตือนว่า “ระวังอันตราย ผลิตภัณฑ์นี้มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบ การได้รับสารนี้เข้าสู่ร่างกาย อาจก่อให้เกิดมะเร็งและโรคปอด” การแสดงตราสัญลักษณ์พร้อมข้อความที่เป็น “คำเตือน” ซึ่งผู้ใช้สามารถเห็นและอ่านได้อย่างชัดเจน สำหรับคำว่า “ระวังอันตราย” ต้องใช้ตัวอักษรขนาดไม่ต่ำกว่า ๑๕ มิลลิเมตร ถ้าไม่มีฉลากหรือมีฉลากแต่ฉลากหรือการแสดงฉลากนั้นไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ โดยรู้หรือควรรู้ อยู่แล้วว่าการไม่มีฉลากหรือการแสดงฉลากดังกล่าวนี้ไม่ถูกต้อง ต้องได้รับโทษตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ในมาตรา ๕๒ โดยผู้ผลิตเพื่อขาย หรือผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ขาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ดังนั้น เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความปลอดภัยจากการใช้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าว และให้หน่วยงานภาครัฐและองค์กรด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการด้านฉลาก และการบังคับใช้กฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ร่วมกับแผนงานคุ้มครองผู้บริโภค ด้านสุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค จึงได้จัดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการการควบคุมสินค้าที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหิน และมาตรการบังคับใช้กฎหมาย ณ ห้องมิราเคิล แกรนด์ AB โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร

๒. วัตถุประสงค์...

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคด้านฉลาก
- ๒) เพื่อให้ทราบถึงวิธีการตรวจสอบการจัดทำฉลากของสินค้าที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหิน และบทกำหนดโทษกรณีที่ฝ่าฝืนกฎหมาย
- ๓) เพื่อเป็นการบูรณาการการดำเนินงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคระหว่างภาครัฐ และภาคประชาชน และร่วมเป็นเครือข่ายในการตรวจสอบ เฝ้าระวังสินค้าที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหิน

๓. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา ประกอบด้วย

๑) ผู้แทนคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัด	จำนวน ๗๕ คน
๒) ผู้แทนสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด	จำนวน ๗๕ คน
๓) ผู้แทนสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	จำนวน ๗๕ คน
๔) ผู้แทนสมาพันธ์ชมรมคุ้มครองผู้บริโภค	จำนวน ๗๕ คน
๕) เครือข่ายมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค	จำนวน ๕๒ คน
๖) เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคจังหวัด	จำนวน ๒๑ คน
๗) คณะอนุกรรมการจัดทำข้อเสนอมาตรการจัดการอันตรายจากแร่ใยหิน	จำนวน ๒๔ คน
รวมจำนวนทั้งสิ้น ๓๙๗ คน	

๔. ระยะเวลาดำเนินการและพื้นที่ดำเนินการ

จัดประชุมสัมมนา ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๓ ณ ห้องมิราเคิล แกรนด์ AB โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานนายกรัฐมนตรี
แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค

๖. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

สินค้าที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหิน ซึ่งวางจำหน่ายมีการจัดทำฉลากสินค้าถูกต้องตามกฎหมาย

กำหนดการประชุมสัมมนา
เชิงปฏิบัติการการควบคุมสินค้าที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหิน และมาตรการบังคับใช้กฎหมาย
วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๓ เวลา ๐๗.๓๐ – ๑๖.๑๕ น.

ณ ห้องมิราเคิล แกรนด์ AB
โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร

๐๗.๓๐ – ๐๘.๓๐ น. ลงทะเบียน

๐๘.๓๐ – ๐๙.๐๐ น. - เปิดการประชุมและมอบนโยบาย
โดย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายองอาจ คล้ามไพบูลย์)
กล่าวรายงานโดย เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
(นายนิโรธ เจริญประกอบ)
- ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการบูรณาการคุ้มครองผู้บริโภค
ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค
และแผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๐๙.๐๐ – ๑๐.๐๐ น. บรรยายพิเศษ เรื่อง การจัดการอันตรายจากแร่ใยหินในญี่ปุ่น
(Management of Asbestos Hazard in Japan)

Ken Takahashi, MD, PhD, MPH

Professor of Environmental Epidemiology

Acting Director of the WHO-CC for Occupational Health

Institute of Industrial Ecological Sciences

University of Occupational and Environmental Health

Kitakyushu City, JAPAN

๑๐.๐๐ – ๑๐.๑๕ น. พักรับประทานอาหารว่าง

๑๐.๑๕ – ๑๒.๐๐ น. ผลกระทบสุขภาพกับการใช้แร่ใยหิน...ทางออกของประเทศไทยและ
มาตรการการติดตามค่าเตือนและการบังคับใช้กฎหมาย

โดย - เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

- ศ.ดร.นพ.พรชัย สิทธิศรีณัยกุล : คณะแพทยศาสตร์ จุฬาฯ

- นพ.อดุลย์ บัณชุกุล : สมาคมโรคจากการประกอบอาชีพ
และสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย

- นางสาวสารี อ๋องสมหวัง : เลขาธิการมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค

- รศ.ดร.ภก.วิทยา กุลสมบูรณ์ : ผู้จัดการแผนงานคุ้มครองฯ

ดำเนินการอภิปราย

๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

๑๓.๐๐ – ๑๔.๐๐ น. นำเสนอการดำเนินการของเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค ๗ จังหวัด
โดย ผู้แทนเครือข่าย ๗ จังหวัด

๑. นางจรรยา แสนสุภา	จ.มหาสารคาม
๒. นายธนชัย พู่เฟื่อง	จ.เชียงราย
๓. นายบุญทัน เพี้ยชัย	จ.นครราชสีมา
๔. นายโสภณ รัตนา	จ.ศรีสะเกษ
๕. นายฉัตรชัย เทพเสนา	จ.สุรินทร์
๖. นายกรกฤต ฉันทนโยธิน	จ.อุบลราชธานี
๗. นายบุญสิน ศรีรัตนไพบุลย์	จ.ตรัง

ดำเนินรายการโดย นางสาววิชชา โกมินทร์ สถาบันวิจัยสังคม จุฬาฯ

๑๔.๐๐ – ๑๔.๑๕ น. ชี้แจงการประชุมกลุ่ม เรื่อง ความร่วมมือในการดำเนินงานในระดับภาค
โดย นางสาวทรงศิริ จุมพล สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

๑๔.๑๕ – ๑๕.๓๐ น. ประชุมกลุ่มย่อย ๔ กลุ่ม

ประเด็นประชุมกลุ่มย่อย

๑. ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาแร่ใยหิน
๒. การชี้แจงทำความเข้าใจให้ประชาชน
๓. การดำเนินการด้านฉลากและคำเตือนบนสินค้า
๔. รูปแบบการดำเนินการอื่นๆ

การแบ่งกลุ่ม

๑. กลุ่ม สคบ.จังหวัด/ท้องถิ่นจังหวัด/สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (๒ กลุ่ม)
(วิทยากรประจำกลุ่มจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค)
๒. กลุ่มสมาพันธ์คุ้มครองผู้บริโภคกรุงเทพมหานคร (๑ กลุ่ม)
(วิทยากรประจำกลุ่มจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค)
๓. กลุ่มเครือข่ายมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค (๑ กลุ่ม)
(วิทยากรประจำกลุ่มจากตัวแทนมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค)

๑๕.๓๐ – ๑๖.๐๐ น. นำเสนอและประมวลรูปแบบการดำเนินการ

ดำเนินรายการโดย นายจิรัชย์ มูลทองโร่ย

รองเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

๑๖.๐๐ – ๑๖.๑๕ น. ปิดประชุม

โดย นายจิรัชย์ มูลทองโร่ย รองเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

* พักรับประทานอาหารว่าง ๑๔.๔๕ น. ในห้องประชุมกลุ่มย่อย

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการควบคุมแร่ใยหิน

ระหว่าง

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค

และ

แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบันแร่ใยหินชนิดโครโซไทล์ที่อนุญาตให้ใช้ในประเทศไทย ได้มีการนำไปใช้เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น กระเบื้องมุงหลังคา กระเบื้องยาง เบรก คลัทช์ ไม้ฝา ท่อน้ำ เป็นต้น แร่ใยหินทุกชนิดเป็นสารก่อมะเร็ง เมื่อกระจายเป็นอนุภาคเข้าสู่ปอดจะเป็นสาเหตุของโรคมะเร็งเยื่อหุ้มปอด โรคมะเร็งปอด โรคปอดอักเสบจากแร่ใยหิน และโรคมะเร็งปอด ซึ่งเป็นโรคร้ายแรงรักษาไม่หายและทำให้พบความทุกข์ทรมานก่อนเสียชีวิต มีการศึกษาในต่างประเทศที่ชี้ชัดว่าแร่ใยหินเป็นสาเหตุของโรคมะเร็งที่เกี่ยวข้องกับปอด เช่น การศึกษาในญี่ปุ่น อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา พบข้อมูลที่ตรงกันว่า การป่วยและการตายจากโรคมะเร็งเยื่อหุ้มปอด โรคมะเร็งปอดอักเสบจากแร่ใยหิน หรือแอสเบสโตซิส และโรคมะเร็งปอด สัมพันธ์กับปริมาณการใช้แร่ใยหิน องค์การอนามัยโลก องค์การแรงงานระหว่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ ต่างสนับสนุนให้ยกเลิกการใช้แร่ใยหิน ประเทศต่างๆ มีมาตรการยกเลิกการใช้ประมาณ ๕๒ ประเทศ เช่น อังกฤษ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย เกาหลี สิงคโปร์ ไต้หวัน เป็นต้น สำหรับสหรัฐอเมริกา แคนาดา มีการจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดในประเทศไทย มีการพบผู้ป่วยโรคมะเร็งเยื่อหุ้มปอดและโรคมะเร็งปอดอักเสบจากแร่ใยหิน และคาดว่า จะมีผู้ป่วยมะเร็งเยื่อหุ้มปอดจำนวนมากกว่าพันรายต่อปีในอนาคตอันใกล้ เนื่องจากจำนวนการใช้แร่ใยหินมีปริมาณมากกว่า ๑ แสนตันต่อปี โดยอัตราการใช้ต่อประชากรเป็นอันดับสองของโลก (๓ กิโลกรัมต่อคนต่อปี) การควบคุมแร่ใยหิน สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้มีประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๕๒) และฉบับที่ ๒๙ (พ.ศ. ๒๕๕๓) เรื่อง ให้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก โดยกำหนดให้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินจะต้องระบุชื่อแนะนำในการใช้ คำเตือน รวมทั้งแสดงตราสัญลักษณ์ความเป็นอันตรายไว้ในฉลากสินค้า เพื่อเป็นการให้ข้อมูลกับผู้บริโภค การควบคุมเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ถือเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วนที่ต้องมีการดำเนินการอย่างจริงจัง และนำไปปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค และแผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ จึงได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการควบคุมแร่ใยหิน ดังนี้

๑. ทั้งสาม...

๑. ทั้งสามหน่วยงาน ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภาคประชาชนทั้ง ๗๖ จังหวัด ให้ดำเนินการตรวจสอบการจัดทำฉลากสินค้าของผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินของผู้ประกอบธุรกิจ และให้มีการรายงานผลการดำเนินงานมาให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคทราบ

๒. ทั้งสามหน่วยงาน มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคมีความรู้เกี่ยวกับแร่ใยหิน และตระหนักถึงอันตรายของแร่ใยหิน เพื่อเป็นการป้องกันตนเอง

๓. ทั้งสามหน่วยงาน ตรวจสอบการจัดทำฉลากสินค้าของผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินจากผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อให้มีการจัดทำฉลากสินค้าเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคได้รับข้อมูลความปลอดภัยในการนำผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไปใช้งาน

๔. ทั้งสามหน่วยงาน ร่วมตรวจสอบและเฝ้าระวังสินค้าที่ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคให้ได้รับความปลอดภัย โดยมูลนิธิเพื่อผู้บริโภคจะเป็นเครือข่ายในการตรวจสอบและเฝ้าระวังสินค้าอันตรายที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้มีคำสั่งห้ามขาย

๕. ทั้งสามหน่วยงาน จะร่วมผลักดันให้มีการเลิกใช้แร่ใยหินในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ตลอดจนห้ามการนำเข้าแร่ใยหินชนิดโครโซไทล์

ทั้งนี้ เพื่อให้การควบคุมแร่ใยหินเป็นไปตามเจตนารมณ์ของความร่วมมือ ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค และแผนงานคุ้มครองผู้บริโภค ด้านสุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงได้ลงนามความร่วมมือกัน โดยให้ข้อตกลงความร่วมมือ ดังกล่าวมีผลตั้งแต่วันที่มีการลงนามเป็นต้นไป

ลงนาม ณ วันที่ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

(นายนิโรธ เจริญประกอบ)
เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

(นางสาวสารี อ๋องสมหวัง)
เลขาธิการมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค

(รศ.ดร.วิทยา กุลสมบูรณ์)
ผู้จัดการแผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย